

Alsungas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015 – 2030

1.redakcija

Aktualizēta 17.02.2015

Saturs

Ievads.....	3
Terminu skaidrojums	4
Izmantotie saīsinājumi.....	5
Novada vizītkarte.....	6
Pašreizējās situācijas izvērtējums.....	7
Attīstības vīzija.....	11
Stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes.....	12
Ekonomiskā specializācija.....	14
Telpiskās attīstības perspektīva.....	16
Sadarbības saites ar kaimiņu pašvaldībām.....	28
Ilgspējīgas attīstības stratēģijas monitorings	29
Pielikumi	30
Novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas sasaiste ar citiem plānošanas dokumentiem	30
Sabiedrības līdzdalība attīstības plānošanā.....	33

Ievads

Alsungas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrāde uzsākta ar Alsungas novada domes 2014.gada 25.septembra lēmumu Nr.11, 1# "Par Alsungas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam izstrādes uzsākšanu". Eksperta pakalpojumus Alsungas novada ilgtspējīgas attīstības programmas izstrādē sniedza SIA „AC Konsultācijas”.

Alsungas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka pašvaldības vēlamā attīstību ilgtermiņā. Dokuments ietver:

- pašreizējās situācijas izvērtējumu, norādot būtiskākās tendences un izaicinājumus novada attīstībai;
- stratēģisko daļu - vīziju un pašvaldības ekonomisko specializāciju, stratēģiskos mērķus un ilgtermiņa prioritātes;
- telpiskās attīstības perspektīvu, kas atspoguļo nozīmīgākās esošos telpiskās struktūras elementus un vēlamās ilgtermiņa izmaiņas.

Novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā aprakstīta novada teritorijas attīstības monitoringa kārtība, ietverot ilgtermiņa attīstības uzraudzības rādītājus, kas dod iespēju novērtēt Alsungas novada attīstību.

Ilgspējīgas attīstības stratēģija ir izstrādāta, balstoties uz spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām, kā arī, ņemot vērā spēkā esošos Alsungas novada, Kurzemes plānošanas reģiona un nacionālos teritorijas attīstības plānošanas dokumentus. Stratēģijas sasaiste ar nacionālas un reģionālas nozīmes teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem atspoguļota pielikumā.

Ilgspējīgas attīstības stratēģijas izstrādē ņemti vērā šādi plānošanas principi: ilgtspējīgas un līdzsvarotas attīstības princips, stratēģiskas attīstības princips, interešu saskaņotības un līdzdalības princips, attīstības plānošanas un normatīvo aktu savstarpējas sasaistes princips.

Terminu skaidrojums

Ainava – teritorija tādā nozīmē, kā to uztver cilvēki, un kas ir izveidojusies dabas un/vai cilvēku darbības un mijiedarbības rezultātā. Ainava ir gan fiziogēogrāfisks komplekss, gan vēsturiski pārmantotu tradīciju, paražu un estētisko īpašību kopums, kultūras mantojums, kam piemīt noteikta struktūra un funkcijas.

Apdzīvojuma struktūra – apdzīvojuma dažādo telpā nodalāmo elementu savstarpējā izvietojuma un saikņu noturīgs kopums, kas spēj nodrošināt apdzīvojuma veselumu un tā būtisko īpašību saglabāšanu, arī notiekot iekšējām un ārējām izmaiņām.

Atjaunojamie enerģijas resursi – enerģijas resursi, kas var eksistēt nosacīti bezgalīgi, jo atjaunojas dabiskā procesā. Tie ietver saules enerģiju, vēja enerģiju, krītoša un plūstoša ūdens enerģiju, biomasu, ģeotermisko enerģiju u.c.

Attīstības centrs – teritorija, kurā ir resursu (t.sk. cilvēkresursu), sociālo un ekonomisko aktivitāšu koncentrācija un kas veicina apkārtējās teritorijas attīstību.

Cilvēkkapitāls – cilvēku spējas ražīgai, ekonomiski aktīvai darbībai, viņu zināšanas, prasme un pieredze.

Ekonomiskā specializācija – teritorijas ilgtermiņa ekonomiskās attīstības raksturojums, kas atspoguļo perspektīvos uzņēmējdarbības attīstības virzienus un priekšnoteikumus to attīstībai infrastruktūras, pakalpojumu, cilvēkresursu u.c. jomās.

Ilgtermiņa mērķi – vēlamās situācijas pārmaiņas, kas īstenojamas ilgākā laika periodā, lai sasniegtu vīziju.

Ilgtermiņa prioritāte – teritorijas attīstības vispārējā aktualitāte un pašvaldības ilgtermiņa uzstādījums konkrētu stratēģisko mērķu īstenošanā, kuras risināšana tiek izvirzīta priekšplānā salīdzinājumā ar citām attīstības plānošanas aktualitātēm.

Horizontālā prioritāte – pašvaldības ilgtermiņa uzstādījums, kas caurvij visu izvirzīto stratēģisko mērķu īstenošanu.

Ilgspējīga attīstība – sabiedrības labklājības, vides un ekonomikas integrēta un līdzsvarota attīstība, kas apmierina iedzīvotāju pašreizējās sociālās un ekonomiskās vajadzības un nodrošina vides prasību ievērošanu, neapdraudot nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanas iespējas, kā arī nodrošina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.

Ilgspējīgas attīstības stratēģija – ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts plānošanas reģiona vai vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva. Šādas stratēģijas ietvaru nosaka Teritorijas attīstības plānošanas likums un saistītie spēkā esošie normatīvie akti.

Infrastruktūra – tautsaimniecības teritoriālās struktūras sastāvdaļa, ko veido transporta, sakaru, tirdzniecības, enerģētikas un ūdenssaimniecības sistēma, kā arī mājokļi, skolas, veselības aizsardzības, kultūras, sporta u.tml. iedzīvotāju aprūpes objekti un to izkārtojums kādā teritorijā.

Mūžizglītība – izglītības process cilvēka dzīves garumā, kas balstās uz mainīgām vajadzībām iegūt zināšanas, prasmes, pieredzi, lai paaugstinātu vai mainītu savu kvalifikāciju atbilstoši darba tirgus

prasībām, savām interesēm un vajadzībām. Mūžizglītība apvieno neformālo mācīšanos ar formālo izglītību, attīsta iedzimtas spējas līdztekus jaunām kompetencēm.

Stratēģija – savstarpēji saskaņotu prioritāšu, mērķu, programmu un rīcību komplekss, kas vērsts uz vēlamās situācijas sasniegšanu ekonomikas, sociālās, kultūras, vides un citās jomās.

Stratēģiskie mērķi – koncentrēts uzstādījumu kopums vēlamajām situācijas pārmaiņām ilgtermiņā, kas ir vērsts uz novada attīstības vīzijas sasniegšanu un kalpo par pamatu ilgtermiņa prioritāšu noteikšanai un turpmāk veicamo darbību identificēšanai.

Suitu kultūrtelpa – vēsturiski veidojusies etniskā un teritoriālā kopiena, kas mūsdienās ietver Alsungas novada, Gudenieku pagasta (Kuldīgas novadā) un Jūrkalnes pagasta (Ventspils novadā) teritorijas. Suitu kopienai raksturīgas unikālas tradīcijas un identitāte, tai skaitā katoļticība, burdona dziedājumi u.c. Suitu kultūrtelpu raksturo arī savdabīga valoda (latviešu valodas lībiskais dialekts). 2009.gadā suitu kultūrtelpa tika iekļauta UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana, sarakstā. Suitu kultūrtelpa ir būtiska daļa no Alsungas novada unikālās identitātes.

Telpiskā attīstības perspektīva – novada teritorijas telpiskās struktūras redzējums par apdzīvojuma struktūru, pakalpojumu centriem, prioritāri attīstāmām teritorijām, svarīgākajiem infrastruktūras objektiem, ainaviskām teritorijām u.c.

Videi draudzīga lauksaimniecība – saimniekošanas veids, kurā produktus iegūst, saimniekojot ar iespējami dabiskākām un videi draudzīgākām saimniekošanas metodēm, pēc iespējas mazāk lietojot ķīmiskos pesticīdus un minerālmēslus un ievērojot ilgtspējīgus saimniekošanas principus.

Vīzija – vēlamā un iespējamā tālākā nākotnē sasniedzamā situācija, īsi koncentrēts ilgtermiņa nākotnes redzējums, kas vienlaikus atspoguļo teritorijas galvenās vērtības.

Izmantotie saīsinājumi

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

ĪADT – īpaši aizsargājamas dabas teritorijas

NVA – Nodarbinātības Valsts aģentūra

NVO – nevalstiskās organizācijas

Novada vizītkarte

Platība (2014.gads): 191 km²

Iedzīvotāju skaits (2014.gads): 1452

Iedzīvotāju blīvums (2014.gads): 8,3 uz 1 km²

Teritorijas attīstības indekss (2013.gads): 0,046

Administratīvais centrs: Alsunga

Attālums no novada centra līdz tuvākajām lielajām pilsētām:

Kuldīga – 30 km
Ventspils – 65 km
Liepāja – 80 km
Talsi – 88 km
Tukums – 120 km
Saldus – 80 km
Rīga – 190 km

Dabiskais pieaugums (2013.gads): -2

Migrācijas saldo (iebraukušo un izbraukušo iedzīvotāju starpība) (2013.gads): -4

Demogrāfiskā slodze (zem un virs darbaspējas vecuma esošo iedzīvotāju skaits pret darbaspējas vecumā esošo iedzīvotāju skaitu, uz 1000 iedzīvotājiem) (2014.gads): 585

Vidējā darba samaksa bruto, euro (2013.gads): 475

Bezdarba līmenis (2014.gadā vidēji): 8,5%

Iedzīvotāju īpatsvars darbaspējas vecumā (2014.gads): 63,1%

Ekonomiski aktīvo statistikas vienību skaits (2013.gads): 175

Izglītības iestāžu skaits (2014./2015.m.g.): 1 pirmsskolas izglītības iestāde, 1 vidusskola, 1 mūzikas skola

Skolēnu skaits novada vispārējās, pirmskolas un profesionālās ievirzes izglītības iestādēs (2014./2015.m.g.): 278

Veselības iestādes (2014.gads): 2 ģimenes ārstu prakses un 1 zobārstniecības prakse, 1 Neatliekamās medicīniskās palīdzības brigāde

Pašvaldības autoceļu kopgarums (2014.gads): 94,18 km, no tiem A grupas 17,89 km, B grupas 38,25 km, C grupas 38,04 km

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme (% no kopējās teritorijas 2014.gads): 33,9%

Meži (% no kopējās teritorijas 2014.gads): 53,1%

Pašreizējās situācijas izvērtējums

Iedzīvotāji

2014.gada sākumā Alsungas novadā dzīvoja 1452 iedzīvotāji (pēc CSP datiem). Novada iedzīvotāju skaits laika posmā no 2004. līdz 2014.gadam samazinājies par 29%. Salīdzinājumam, šajā pašā laika posmā valstī tas ir samazinājies par 14%, Kurzemes reģionā par 19%. Arī apkārtējos novados iedzīvotāju skaita samazinājums bijis mazāks – Aizputes novadā par 23%, Pāvilostas novadā par 21%, Ventspils novadā par 17% un Kuldīgas novadā par 16%. Iedzīvotāju skaita izmaiņas ietekmē dabiskais pieaugums un migrācijas saldo. Alsungas novadā abi rādītāji gandrīz visā laika posmā bijuši negatīvi. Visstraujākais iedzīvotāju skaita kritums bija novērojams 2009.gadā, kad iedzīvotāju skaits samazinājās par 5% salīdzinot ar 2008.gadu, taču 2014.gadā, salīdzinot ar 2013.gadu samazinājums bija tikai 0,4%, kas ir maz, salīdzinot ar Kurzemes reģionu (-1,8%) un valsti kopumā (-1,1%). Blakus esošajos novados iedzīvotāju skaits šajā laika posmā samazinājies vidēji par 1,5%-3%. Kopš 2011.gada iedzīvotāju skaits novadā samazinās ievērojami lēnākā tempā nekā pirms 2011.gada (-82 iedzīvotāji 2008.gadā un -4 iedzīvotāji 2011.gadā).

Neskatoties uz pozitīvo ainu pēdējo gadu laikā, iedzīvotāju skaita samazinājums rada negatīvas ilgtermiņa sekas, kas saistītas ar apdzīvojuma blīvuma samazināšanos un no tā izrietošo pakalpojumu (veselības aprūpe, izglītība, sociālā aprūpe) piedāvājuma samazinājumu. Izaicinājums veiksmīgai novada attīstībai ir iedzīvotāju skaita pieauguma veidošana, veicinot dzimstību un maksimāli samazinot iedzīvotāju aizbraukšanu no novada.

Nodarbinātība

Alsungas novadā uz 2014.gada novembra beigām bija reģistrēti 74 bezdarbnieki jeb 8,1% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju darbības vecumā skaita. Salīdzinājumam, bezdarba līmenis Kurzemes reģionā bija 7,7%, valstī vidēji - 6,4%. Salīdzinot Alsungu ar blakus esošajiem novadiem, augstāks bezdarba līmenis ir Kuldīgas novadā (9,2%) un Aizputes novadā (8,7%), savukārt zemāks – Ventspils novadā (6,9%) un Pāvilostas novadā (5,2%) .

2012.gadā no visiem Alsungas novadā nodarbinātajiem 61% bija nodarbināti sabiedriskajā sektorā (t.i. valsts un pašvaldības iestādēs), savukārt 39% bija nodarbināti privātajā sektorā. Šis rādītājs ievērojami atšķiras no Latvijas un Kurzemes reģiona rādītājiem, kur sabiedriskajā sektorā nodarbināti ap 34% iedzīvotāju, bet privātajā ap 66%. Šī tendence norāda, ka novadā ir salīdzinoši vāji attīstīts uzņēmējdarbības sektors un tas nespēj nodrošināt novada iedzīvotājus ar darba vietām. Rezultātā lielākā daļa iedzīvotāju strādā novadā izvietotajās valsts un pašvaldību iestādēs, kā arī tiem nākas meklēt darba iespējas ārpus novada. Izaicinājums ir strauja uzņēmējdarbības veicināšana, lai radītu novadā jaunas darba vietas un samazinātu sabiedriskā sektora un palielinātu privātā sektora nodarbināto īpatsvaru.

Uzņēmējdarbība

Alsungas novadā pārsvarā ir attīstīta mazā un vidējā uzņēmējdarbība. Lielākais novada uzņēmums (74 darbinieki) nodarbojas ar mežsaimniecību, savukārt lauksaimniecības nozarē darbojas salīdzinoši liels skaits mazo un vidējo uzņēmumu (zemnieku saimniecības, pašnodarbinātas personas). Citas novadā attīstītas nozares ir mājražošana un tūrisms, kas visstraujāk ir attīstījušās tieši pēdējo gadu laikā un tiek uzskatītas par visperspektīvākajām mazās uzņēmējdarbības formām, kuras attīstīt arī nākotnē, galvenokārt suite kultūras zīmola potenciāla dēļ.

Alsungas novadā ir piemēroti laika apstākļi vēja enerģijas ieguvei, jau tagad darbojas vēja parks, kuram ir perspektīvas attīstīties. Salīdzinoši liels skaits novadā nodarbināto personu veic individuālo

uzņēmējdarbību, tādēļ novadā ir salīdzinoši augstāks pašnodarbināto personu un individuālo komersantu skaits uz 1000 iedzīvotājiem. Latvijā 2014.gadā šis rādītājs ir 29, Kurzemes reģionā 35, Ventpils novadā 26, Kuldīgas novadā 35, Aizputes novadā 44, bet Alsungas novadā ir 58 pašnodarbinātie un individuālie komersanti uz 1000 iedzīvotājiem. Arī komercsabiedrību uz 1000 iedzīvotājiem Alsungas novadā (28 vienības) ir vairāk, nekā Kurzemes reģionā (25), taču šis rādītājs ir zemāks nekā vidējo Latvijā (43).

Nākotnē attīstāmās nozares Alsungas novadā ir purvu apguve un izmantošana, dārzkopība un auglīkopība, šķēdas ražošana, kokapstrādes produkcijas ar augstu pievienoto vērtību ražošana un jaunu tūrisma formu attīstība. Uzņēmējdarbības izaugsmi kavē kvalificēta darbaspēka trūkums un ražojošo uzņēmumu nelielais skaits.

Transports un sasniedzamība

Alsungas novadu šķērso viens valsts reģionālais autoceļš: P119 Kuldīga-Alsunga-Jūrkalne ar asfaltbetona segumu. Pārējie novada teritorijā esošie autoceļi ir valsts vietējie autoceļi un pašvaldības autoceļi ar grants segumu. Pašvaldības autoceļu stāvoklis ir vērtējams kā neapmierinošs. Tikai puse no Alsungas ciema teritorijā esošajām ielām ir ar asfalta segumu, savukārt pozitīvi atzīmējama nesen veiktā ielu apgaismojuma uzlabošana.

Alsungas novada sasniedzamība vērtējama kā apgrūtināta (tiešu sabiedriskā transporta savienojumu trūkuma dēļ). Attālums līdz galvaspilsētai Rīgai ir 190 km, līdz tuvākajai pilsētai Kuldīgai – 30 km. Maršrutā Alsunga-Rīga ir nodrošināts satiksmes autobuss abos virzienos vienu reizi dienā. Nokļūšanu uz Kuldīgu nodrošina satiksmes autobuss vairākas reizes dienā. Lai nokļūtu citās lielākajās Kurzemes reģiona pilsētās – Ventpilī vai Liepājā, ir jābrauc caur Kuldīgu.

Pašvaldība sniedz atbalstu skolēnu nokļūšanai uz skolu, nepieciešamības gadījumā norīkojot speciālu autobusu, kā arī apmaksājot biļetes tiem skolēniem, kuriem pieejams jau esošais sabiedriskais transports.

Transporta infrastruktūras stāvoklis un savienojumi ar lielākajām pilsētām ir būtisks faktors novada pievilcībai gan tā iedzīvotājiem, gan uzņēmējiem. Labs autoceļu stāvoklis un sabiedriskā transporta savienojumi ir būtiski darbaspēka mobilitātei, kā arī iedzīvotājiem pakalpojumu pieejamībai, tāpēc ilgtermiņā transporta infrastruktūra un satiksmes nodrošinājums jāuztur labā kvalitātē.

Izglītība, sports un jaunatne

Alsungas novadā atrodas trīs izglītības iestādes, kas nodrošina pirmsskolas, pamata un vispārējo izglītību, kā arī profesionālas ievirzes izglītību. Pirmsskolas izglītības iestāde „Miķelītis” uz 2014.gada 1.septembri mācās 51 bērns. Savukārt pamata un vidējās izglītības apguvi novadā nodrošina Alsungas vidusskola, kurā ir 143 izglītojamie. Profesionālās ievirzes izglītību piedāvā Alsungas mūzikas skola, kur 3 akreditētas programmas apgūst 84 izglītojamie. Ilgtermiņa izaicinājums, kas saistīts ar iedzīvotāju skaita saglabāšanu novadā, ir vidusskolas saglabāšana un izglītības pakalpojumu kvalitātes uzlabošana, nodrošinot elastīgu un novada identitāti stiprinošu izglītības piedāvājumu, tai skaitā interešu un mūžizglītības pakalpojumu klāsta paplašināšanu.

Sporta attīstība novadam ir svarīga, jo ietekmē sabiedrības veselību, nodrošina brīvā laika pavadīšanas iespējas un veicina novada atpazīstamību valstiskā līmenī. Ar sporta aktivitātēm Alsungas novadā var nodarboties vidusskolas sporta zālē un svaru zālē, kā arī kultūras namā. Vasaras laikā aktivitātēm var izmantot vidusskolas stadionu un sporta laukumus. Bez klasiskajiem sporta veidiem (futbols, basketbols, volejbols u.c.), Alsungas novadā populārs ir ugunsdzēsības sports. Sporta dzīvi novadā organizē sporta metodiskās komisijas. Pašreizējā novada sporta infrastruktūra ir neapmierinošā stāvoklī un noliegtosies (īpaši stadions pie skolas), kā arī trūkst sporta inventāra lielākai daļai aktivitāšu.

2014.gadā Alsungas novadā tika izstrādāta stratēģija jaunatnes politikai, taču nav izstrādāta sistēma tās īstenošanai. Alsungas novadā ir reģistrēti 230 jaunieši, kas veido 15% no kopējā iedzīvotāju skaita. Darbu ar jauniešiem veic Alsungas novada domes deleģēta persona, kā arī kopš 2009.gada ir izveidota

neformāla Suitu jauniešu apvienība Attīstības nodaļas pakļautībā. Vienlaikus jaunatnes darbā iesaistās dažādas pašvaldības iestādes, kuras savos darba uzdevumos periodiski izstrādā īpaši jauniešiem paredzētus projektus un aktivitātes. Jaunatni savās aktivitātes dažkārt iesaista nevalstiskās organizācijas. Kvalitatīvas brīvā laika pavadīšanas iespējas, iesaistīšanās novada pārvaldībā un attīstības plānošanā, kā arī atbalsts radošo un uzņēmējspēju attīstībai ir tie faktori, kas var veicināt vietējo jauniešu aktivitāti, kā arī ilgtermiņā sekmēt jauniešu piesaisti un uzņēmējdarbības uzsākšanu Alsungas novadā, mazinot jauno ekonomiski aktīvo iedzīvotāju aizplūšanu no novada.

Kultūrvide un tūrisms

Alsungas novada kultūrvides un tūrisma piedāvājuma būtiskākā sastāvdaļa ir suitu kultūra, kas ar 400 gadu senu vēsturi saglabājusi savu identitāti un tradīcijas līdz mūsdienām. Kopš 2009.gada Suitu kultūrtelpa ir iekļauta UNESCO Pasaules nemateriālās kultūras mantojuma sarakstā. Novadā pieejamo kultūras pakalpojumu un pasākumu klāstu veido kultūras nams, muzejs un bibliotēka, kā arī regulāri notiek dažādi kultūras un izziņas tūrisma pasākumi, kurus organizē biedrības Etniskās kultūras centrs „Suiti”, „Suitu amatnieki”, „Spārni Alšvangā”, „Suitu kultūras mantojums”, „Alsungas keramika” u.c. Alsungas novada kultūras namā darbojas 9 pašdarbības kolektīvi (iesaistot ap 100 dalībnieku), tai skaitā Latvijā un pasaulē zināmais etnogrāfiskais ansamblis „Suitu sievas”. Kultūras nama organizēto pasākumu apmeklētāju skaits ik gadu pieaug, 2013.gadā sasniedzot 10 530.

Alsungas novads, ko dēvē par suitu galvaspilsētu, var lepoties ar suitu kultūrā sakņotu unikālu tūrisma piedāvājumu, piemēram, „Suitu sievu” priekšnesumiem, suitu pūra un austuves apskati, suitu ēdienu gatavošanu. Nozīmīgākie kultūrvēsturiskie tūrisma objekti novadā ir Sv. Miķeļa Romas katoļu baznīca, Alsungas Livonijas ordeņpils ar pagrabiem, Dižgabalkalns u.c. Tūrisma objekti ietver arī dabas un ainaviskos resursus – Zvirgzdu, Kukšu un citus ezerus, Žibgravas dabas taku, seno jūras krastu, „Veco suitu ceļu”. Novadā ir vairāki viesu nami un kempingi, kas piedāvā naktsmītnes, dabas un aktīvā tūrisma iespējas.

Novada kultūrvides un tūrisma attīstībai nepieciešama plašāka suitu kultūrtelpas popularizēšana, kā arī Tūrisma informācijas centra (TIC) izveide. Alsungas novadā ir potenciāls aktīvā un rekreācijas tūrisma attīstībai, kam nepieciešama ūdenstilpju un to teritoriju labiekārtošana. Pēdējos gados pieaugušais amatnieku un mājražotāju skaits sniedz iespēju papildināt kultūras un tūrisma piedāvājumu ar dažāda veida darbnīcām, kā arī attīstīt amatnieku sadarbību ar radošo industriju uzņēmumiem (kas veidojas apkārtējās pilsētās – Kuldīgā, Ventspilī, Liepājā) un radīt jaunus pakalpojumus un produktus kultūras un radošo industriju jomā.

Pakalpojumi, veselība un sabiedriskā kārtība

Alsungas novada sociālā dienesta kompetencē ir sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu nodrošināšana, kā arī iedzīvotāju informēšana par tiem. Par trūcīgām 2013.gada sākumā Alsungas novadā atzītas 114 personas. 2012.gadā tika izveidots Sabiedrisko pakalpojuma centrs Alsungas doktorāta ēkā, kur visiem iedzīvotājiem ir pieejamas dušas un veļas mazgāšanas pakalpojumi.

Alsungas novadā primāro veselības aprūpi veic 2 ģimenes ārstu prakses (reģistrēto pacientu skaits uz 2014.gada sākumu – 2355) un 1 zobārstniecības prakse. Plašākiem veselības pakalpojumiem Alsungas novada iedzīvotāji izmanto slimnīcu Kuldīgā, bet specifiskāku medicīnisko pakalpojumu saņemšanai dodas uz Ventspili, Liepāju un Rīgu. Vietējo izsaukumu apkalpošanai Alsungā pastāvīgi atrodas 1 Neatliekamās medicīniskās palīdzības brigāde. Alsungā atrodas arī viena privāta aptieka.

Alsungas novadā sabiedrisko kārtību nodrošina Pašvaldības policija, kurā nodarbināti 2 policisti. Novada centrā tiek veikta video novērošana. Sabiedriskajās vietās ir nepieciešams izveidot papildus video novērošanas sistēmas, kā arī ierīkot ātrumu ierobežojošos vaļņus.

Komunālā saimniecība

Alsungas novadā atrodas 54 artēziskie urbumi. Ūdens kvalitātes uzlabošanai pašvaldības urbumiem uzstādīti ūdens atdzelžotāji. Ūdens patēriņš Alsungas novadā tiek novērtēts ar 220 m³/diennaktī. Lielākā daļa Alsungas novada centrā esošo māju ir pieslēgtas kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmai, tomēr iekārtas ir novecojušas, tāpēc bieži rodas kanalizācijas sistēmas problēmas. Novecojusi un prasībām neatbilstoša infrastruktūra atrodas arī Almāles ciemā.

Alsungas novadā darbojas trīs katlumājas, kuras apkalpo nelielu klientu skaitu. Dažām pašvaldības ēkām nepieciešami energoefektivitātes pasākumi, tai skaitā - centralizēta apkures sistēma, jo tās vēl arvien tiek kurinātas ar malkas krāšņu apkuri.

Novadā pieejamie atkritumu apsaimniekošanas un elektroenerģijas pakalpojumi vērtējami kā labi. Kā nepietiekams atzīmējams mobilo sakaru pārklājums ap Zvirgzdu ezeru. Alsungas novadā ir pieejams viens publiskais interneta pieejas punkts ar 5 datoriem.

Vide

Alsungas novada teritorija ir 19 114,3 ha jeb 191 km² liela. Alsungas novada teritorijas lielāko daļu aizņem meži – 53,1%. Lauksaimniecībā izmantojamā zeme veido 33,9%. Ekonomiski svarīgs resurss pašvaldībai ir derīgie izrakteņi – novadā derīgo izrakteņu ieguves teritorijas ir 22 ha jeb 0,12% no kopējās teritorijas.

Alsungas novada lielākās upes ir Užava, Kauliņa, Margava un Vanka. Užavas upe gandrīz visā garumā ir regulēta un upes baseins plaši meliorēts, tomēr nepieciešama Užavas upes tīrīšana no aizaugumiem un krūmājiem. Rēķinoties ar klimata pārmaiņām, palielinās upes pārplūšanas risks, tādēļ jāstrādā pie upes apsaimniekošanas ilgtermiņā, sadarbojoties ar citiem novadiem. Lielākie Alsungas novada ezeri ir Zvirgzdu ezers (74 ha) un Kukšu ezers (40 ha). Zvirgzdu ezers un Alsungas novadā esošās upes ir piemērotas vietas lašu nārstošanai. Alsungas novadā trūkst labiekārtotu peldvietu, un vispiemērotākā vieta to izveidei būtu Zvirgzdu ezers. Alsungas novads ir labi nodrošināts ar pazemes ūdeņu resursiem.

Vēja resursi ir viens no izmantojamiem atjaunojamiem dabas resursiem. Tas ir ekoloģiski tīrs enerģijas veids, turklāt vēja potenciāls novadā ir liels. Jau gandrīz 10 gadus Alsungā darbojas 18 vēja ģeneratori.

No derīgajiem izrakteņiem visvairāk ir smilts (četri karjeri) un grants (četri karjeri). Tā kā smilts un grants ir vienas no galvenajām celtniecības materiālu izejvielām, to ieguve un pārstrāde varētu nest lielus ieņēmumus. Salīdzinoši lielas platības novadā aizņem purva augsnes, kuru mehānisko sastāvu veido kūdra ar kopējo platību - 470,91 ha, taču pašreiz netiek apsaimniekotas, jo kūdras ieguve ir tehniski dārgs un laikietilpīgs process.

Alsungas novadā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas: dabas liegumi „Alsungas meži”, „Dīļu pļavas” un „Užavas augštece”. Novada teritorijā ir 14 dižkoki.

Attīstības vīzija

Alsungas novads ir vieta ar unikālu identitāti, sakārtotu un mūsdienīgu dzīves telpu, kurā dzīvo gudri, darbīgi un radoši cilvēki, mijiedarbojoties pārvaldei, uzņēmējiem un sabiedriskām organizācijām, tiek godātas un saglabātas kultūrvēsturiskās un dabas vērtības, vienlaikus radot daudzveidīgas atpūtas un kultūras pieejamību

Alsungas novada pamatvērtība ir **laimīgs, darbīgs un patriotiski noskaņots iedzīvotājs**, kurš dzīvo, mācās, strādā, radoši izpaužas un aizvada savas vecumdienas novadā. Tas ir iedzīvotājs, kurš ir piederīgs novada identitātei un jūtas atbalstīts, kurš, pašizveidojoties, sniedz ieguldījumu novada ekonomiskai attīstībai, spēcina tradīcijas un kopienas dzīvi, no paaudzes paaudzē nodod novada kultūrvēsturisko mantojumu un suitu tradīcijas, ir orientēts uz ilgtspējīgu un videi draudzīgu ekonomisko saimniekošanu.

Tieši **laimīgs iedzīvotājs, spēcīga ģimene un savstarpējs kopienas atbalsts** izvirzīta kā galvenā prioritāte novada attīstībā. **Novada iedzīvotājiem pieejami visi nepieciešamie pakalpojumi** – veselības un sociālā aprūpe, pilnvērtīgas izglītības un sevis pilnveidošanas iespējas, kultūras pasākumi, sporta aktivitātes u.c. Caur apmierinātību ar dzīvi, sakārtotu dzīves telpu, drošību un pozitīvu skatu nākotnē tiek panākta novada labklājības celšanās.

Alsungas novadu raksturo tīra un sakopta daba, vērtīgi mežu, zemes un ūdens resursi, kas mijas ar mūsdienīgu dzīves vidi un sakārtotu infrastruktūru, padarot novadu par **tūristu iecienītu galamērķi un pievilcīgu dzīves un saimnieciskās darbošanās vietu** visu paaudžu cilvēkiem.

Kā prioritāras novada ekonomikas jomas izvirzītas **mežsaimniecība, kokapstrāde un lauksaimniecība**, kas var nodrošināt ilgtspējīgu koksnes resursu apguvi un augstvērtīgas kokapstrādes produkcijas sagatavošanu, kā arī kvalitatīvu pārtikas produktu ražošanu, veicinot jaunu ģimeņu pievēršanos videi draudzīgam saimniekošanas veidam, domājot par ilgtspējīgu dabas resursu apsaimniekošanu no paaudzes paaudzē. Videi draudzīga saimniekošana tiek papildināta ar **kultūrvēsturiskā mantojuma un suitu kultūrtelpas saglabāšanu**, senām un unikālām, atbilstoši novada identitātei, **amatu tradīcijām, mājražošanu un tūrismu**, veidojot savstarpēji papildinošu un integrētu novada ekonomisko profilu. Pieaug amatnieku, mājražotāju, uzņēmumu un darba vietu skaits, jo novadā ikviens, kas vēlas nodarboties ar radošu un videi draudzīgu saimniecisko darbību, saņem atbalstu un pretimnākošu attieksmi.

Ilgtermiņa perspektīvā novads atbalsta:

- Iedzīvotājam draudzīgas, mūsdienīgas un drošas vides veidošanu;
- Patriotiski noskaņotas, pilsoniski aktīvas sabiedrības, kura ir piederīga novada identitātei, veidošanu;
- Esošās apdzīvotības struktūras saglabāšanu;
- Apdzīvoto vietu un tuvāko attīstības centru sasniedzamības nodrošināšanu;
- Esošo izglītības iestāžu saglabāšanu un attīstību;
- Novadam raksturīgo dabas un kultūrvēsturisko ainavu saglabāšanu un pilnveidošanu;
- Ekonomisko darbību, kas nav pretrunā ar novada ilgtermiņa interesēm;
- Videi draudzīgu saimniekošanu;
- Augstas pievienotās vērtības kokapstrādes produkcijas un šķeldas ražošanu;

- Mazo saimniecību saglabāšana un lauksaimnieku kooperāciju, pārtikas piegādes ķēžu izveides veicināšanu;
- Kultūrvēsturiskā, dabas, aktīvās atpūtas un lauku tūrisma saglabāšanu un attīstību;
- Seno amatu prasmju nodošanu no paaudzes paaudzē, kā arī amatnieku un mājražotāju darbību;
- UNESCO pasaules kultūras mantojuma – Suitu kultūrtelpas – vēstures apzināšanu, popularizēšanu un saglabāšanu;
- Sadarbības veicināšanu vēsturiskā Suitu novada (Alsunga, Jūrkalne, Gudenieki, Basi) starpā.

Ilgtermiņa perspektīvā novads neatbalsta:

- Vidi piesārņojošu darbību;
- Ģenētiski modificētu lauksaimniecību;
- Izglītības un veselības aprūpes piedāvājuma samazināšanu Alsungas novadā;
- Pievienošanu citiem novadiem

Stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes

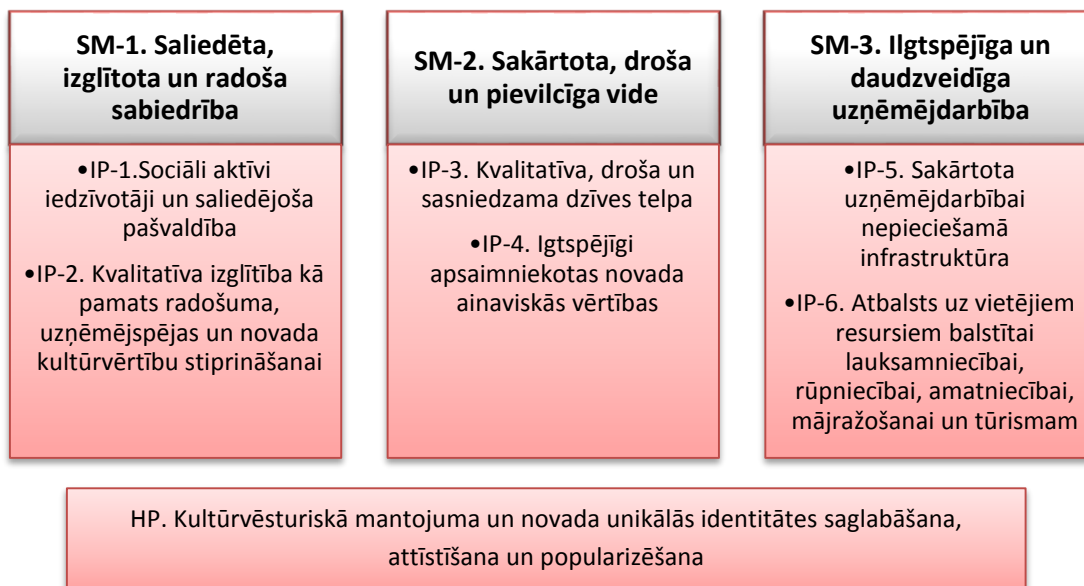
Novada attīstības vīzijas sasniegšanai izvirzīti trīs ilgtermiņa mērķi, kas orientēti uz novada cilvēkkapitāla, vides un ekonomisko attīstību.

SM-1. Saliedēta, izglītota un radoša sabiedrība. Mērķis ietver kopienas tradīciju, lokālās identitātes, piederības novadam, sabiedrības sadarbības un saliedētības stiprināšanu un saglabāšanu, zināšanu un prasmju, kā arī visu paaudžu sabiedriskās aktivitātes attīstību novadā.

SM-2. Sakārtota, droša un pievilcīga vide. Mērķis ietver novada dzīves telpas sakārtošanu, sasniedzamības uzlabošanu, dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu un izmantošanu tūristu piesaistei, estētiski kvalitatīvas ainavas veidošanu, kā arī tās ilgtspējīgu apsaimniekošanu.

SM-3. Ilgtspējīga un daudzveidīga uzņēmējdarbība. Mērķis ietver infrastruktūras sakārtošanu uzņēmēju piesaistei, atbalstu ekonomiskajām aktivitātēm novadā, vietējo resursu ilgtspējīgu izmantošanu videi draudzīgas lauksaimniecības, mežsaimniecības un kokapstrādes ar augstu pievienoto vērtību attīstībai, amatniecības, mājražošanas, suitu zīmola, kultūras un radošo industriju darbības sekmēšanu, popularizēšanu un to integrāciju tūrisma piedāvājumā, sekmējot tūrisma attīstību novadā.

Alsungas novada stratēģiskie mērķi (SM), ilgtermiņa prioritātes (IP) un horizontālā prioritāte (HP)

SM-1. Saliedēta, izglītota un radoša sabiedrība

Lai nodrošinātu sabiedrības saliedētību, viens no svarīgākajiem faktoriem ir laba pārvaldība, sadarbības nodrošināšana starp iedzīvotājiem, pašvaldību un NVO, kā arī publisko pakalpojumu pieejamība. Nepieciešams būtiski uzlabot informāciju un komunikāciju tehnoloģiju izmantošanu pašvaldības pakalpojumu nodrošināšanai, kā arī iedzīvotāju informēšanai par Alsungas un kaimiņu novadu aktualitātēm. Svarīgi ir veicināt iedzīvotāju, īpaši jauniešu, uzņēmēju un sabiedrisko organizāciju sociālo aktivitāti un iesaisti lēmumu pieņemšanā.

Lai nodrošinātu sabiedrības izglītību mūža garumā, kā arī novada kultūrientitātes apzināšanos, būtiskākais ir saglabāt esošo izglītības piedāvājumu novadā, t.sk. vidējās izglītības iegūšanas iespējas. Vidusskolas saglabāšana un izglītības kvalitātes paaugstināšana ir būtisks faktors, lai stiprinātu novada pievilcību jauniešiem un novērstu iedzīvotāju aizplūšanu uz pilsētām. Savukārt interešu un mūžizglītības piedāvājuma attīstība nepieciešama visu paaudžu iedzīvotāju prasmju pilnveidei, radošuma un uzņēmējspēju attīstīšanai. Lai atbalstītu un veicinātu iedzīvotāju radošumu un aktīvu dzīvesveidu, būtiski ir pilnveidot kultūras, atpūtas un sporta aktivitātes, kuras būtu pieejamas ikvienam novada iedzīvotājam, tādējādi veidojot sabiedrības saliedētību, veicinot novada izaugsmi un vēlmi izvēlēties Alsungas novadu par savu dzīvesvietu.

SM-2. Sakārtota, droša un pievilcīga vide

Lai nodrošinātu sakārtotu, drošu un pievilcīgu vidi, pastāvīgi jāuztur kvalitatīva un mūsdienīga dzīves telpa, kas turklāt ir ērti sasniedzama un savienota ar citām apdzīvotām vietām, kā arī jāveicina nepieciešamo pakalpojumu pieejamība un ilgtspējīga novada dabas un ainavisko vērtību apsaimniekošana. Alsungas novada vides uzlabošanai prioritāri ir saglabāt un sakārtot esošās ainavas (īpaši Alsungas centra kultūrvēsturiskās ainavas), uzlabot apdzīvoto vietu komunālo infrastruktūru un palielināt sabiedrisko drošību, radot pievilcīgu dzīves telpu novada iedzīvotājiem un tūristiem, kuri novadu apmeklē.

Novada tehniskā infrastruktūra ir salīdzinoši labā stāvoklī, tomēr ir nepieciešams uzlabot ēku energoefektivitāti, to apsaimniekošanu, kā arī uzlabot autoceļu infrastruktūru un sabiedriskā transporta savienojumus ar tuvākajiem attīstības centriem – Pāvilostu, Ventspili un Liepāju. Vides uzlabošanai ir nepieciešams attīstīt dzīvojamo fondu (dzīvesvietas jaunajām ģimenēm), kā arī brīvā laika pavadīšanas infrastruktūru – sporta un rotaļu laukumus. Satiksmes drošības uzlabošanai ir nepieciešams izvietot ātrumu ierobežojošos vaļņus.

SM-3. Ilgtspējīga un daudzveidīga uzņēmējdarbība

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu un konkurētspējīgu ekonomiku, novadā kā ilgtermiņā prioritāri attīstāmās jomas izvirzīta videi draudzīga lauksaimniecības, kas nodrošina kvalitatīvu pārtikas produktu ražošanu, mežsaimniecības, kokapstrādes un cita veida rūpniecības, kas orientēta uz pirmapstrādi un potenciāli arī produkcijas ar augstu pievienoto vērtību radīšanu, attīstīšana. Jau šobrīd Alsungas novadā strauji attīstās un perspektīvā vēl vairāk attīstāmas jomas ir arī amatniecība, mājradošana, kultūras un radošās industrijas un lauku tūrisms. Nozīmīga loma Alsungas ekonomikas izaugsmei ir novada zīmola izveidei un popularizēšanai.

Nozīmīgākie pasākumi, kas veicami uzņēmējdarbības daudzveidības un vides uzlabošanai, ir transporta un tehniskās infrastruktūras sakārtošana noieta tirgu sasniegšanai un produkta fiziskās kvalitātes saglabāšanai. Ņemot vērā, ka nozīmīgākā novada ekonomiskā specializācija ir mežsaimniecība un kokapstrāde, kurā ir nepieciešams augsts nodarbināto skaits, svarīgu lomu ieņems darbaspēka pieejamība novadā. Svarīgs ir arī kvalificēta darbaspēka trūkums. Nepietiekama darbaspēka apjoma

problēmas risināšanai būtiski ir uzlabot darbaspēka mobilitāti, ko var panākt, uzlabojot autoceļu kvalitāti.

Nepieciešams arī atbalsts jauniešiem zemniekiem un uzņēmējiem nodokļu atlaižu vai citā formā. Kā atbalsts mazajiem ražotājiem un lauksaimniekiem veicināma tiešo pārtikas piegādes ķēžu izveide produktu realizācijai tirgū un kooperatīvu izveide zemes apsaimniekošanai. Uzņēmējdarbības aktivitātes veicinās novada iedzīvotāju izglītošana par ilgtspējīgu vietējo resursu izmantošanu, videi draudzīgu (t.sk. bioloģisko) lauksaimniecību, atbalsta iespējām uzņēmējiem un lauksaimniekiem, kā arī cita veida pašvaldības darbības uzņēmēju atbalstam, piemēram, nodrošinot nepieciešamās infrastruktūras pieejamību un konsultācijas.

HP. Kultūrvēsturiskā mantojuma un novada unikālās identitātes saglabāšana, attīstīšana un popularizēšana

Līdzās trīs stratēģisko mērķu ietvaros izvirzītajām ilgtermiņa prioritātēm, vīzijas un mērķu sasniegšanai noteikta arī ilgtermiņa horizontālā prioritāte, kas izriet no novada unikālajām vērtībām un nodrošina mērķu savstarpēju saikni un papildinātību. Tās īstenošana sekmē novada identitātes un suitu kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, izkopšanu un popularizēšanu. Būtiska Alsungas novada identitātes sastāvdaļa ir suitu kultūrtelpa, kuras tradīcijas un mantojums saglabājams un attīstāms gan sabiedrības saliedētības un radošuma palielināšanai, gan novada vides īpašas pievilcības veidošanai, gan tradīcijās sakņotu, un vienlaikus inovatīvu uzņēmējdarbības ideju īstenošanai.

Prioritāte atbalsta *Suitu kultūrtelpas glābšanas pasākumu plāna 2014.-2018.gadam* īstenošanu, sekmējot pasākumu kopumu, kura mērķis ir 2009.gadā UNESCO nemateriālās kultūras mantojuma sarakstā iekļautās Suitu kultūrtelpas saglabāšana un tās vērtību pārmantojamības nodrošināšana.

Horizontālā prioritāte paredz novada iedzīvotāju piederības sajūtas suitu identitātei veicināšanu un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, kā arī amatniecības un mājrāžošanas prasmju un tradīciju izkopšanu un to pārneši izmantošanai specializētā ražošanā, kultūrvēsturiskajā, aktīvajā un lauku tūrismā.

Ekonomiskā specializācija

Novada ekonomiskā specializācija orientēta četros virzienos: **(1) mežsaimniecība un kokapstrāde** – īpaši kokapstrāde ar augstu pievienoto vērtību, **(2) lauksaimniecības attīstība**, īpaši videi draudzīga lauksaimniecība un kvalitatīvas produkcijas ražošana, **(3) mājrāžošanas un amatniecības attīstība**, t.sk. suitu tradīciju saglabāšana un zīmola popularizēšana, **(4) kultūrvēsturiskā, izziņas, kā arī dabas un lauku tūrisma attīstība**.

Alsungas novada ekonomiskā specializācija

Alsungas novada ekonomiskā specializācija ir balstīta uz novadā pieejamajiem resursiem, no kuriem būtiskākais ir meži un koksnes resursi. Novada lielāko teritorijas daļu aizņem meži, kas ir ļāvis novadā

izveidoties konkurētspējīgiem mežizstrādes uzņēmumiem, kuri sevi ir pierādījuši, veiksmīgi darbojoties Latvijas mērogā. Ilgtermiņā ir būtiski sekmēt labvēlīgus apstākļus kokapstrādes nozares attīstībai, radot nozarei pievienoto vērtību, veicinot jaunu produktu dizaina un preču zīmju attīstīšanu, piesaistot kvalificētus speciālistus.

Otra nozare, kas veicina novada attīstību ir lauksaimniecība – graudkopība, lopkopība un lauksaimniecisko produktu ražošana, kas balstās uz efektīvu vietējo dabas resursu pārvaldību un izmantošanu. Klimatiskie apstākļi ir labs priekšnoteikums auglīkopības nozares attīstībai novadā.

Alsungā ir attīstījusies mājražošana – ņemot vērā senās tradīcijas – tiek siets siers, cepta maize un sklandrausi, kā arī pieņemta amatniecība, aužot audumus tautas tērpiem, adot krāšņus cimdus un zeķes, veidojot keramikas izstrādājumus. Mājražošana un kultūras mantojums Alsungas novadā ir pamats tūrismam, kas arī ir viena no Alsungas ekonomiskajām specializācijām. Izmantojot gan esošās materiālās, gan nemateriālās kultūras potenciālu, skaisto, sakopto vidi, dabas resursus, ir jāpalielina piesaistīto tūristu plūsma. Rezultātā ir iespējas attīstīt ar tūristu apkalpošanu saistītās uzņēmējdarbības pakalpojumus – ēdināšanas un naktsmītņu nodrošināšanu, gidu pakalpojumus, suvenīru ražošanu, u.c. Tūristu piesaistes un informēšanas veicināšanai nepieciešams izveidot Tūrisma informācijas centru (TIC), stiprināt Alsungas pils nozīmi kā suitu kultūrtelpas iepazīšanas vietu, kā arī parūpēties par norādēm un cita veida tūrisma informāciju, tai skaitā sociālajos tīklos un interneta vietnēs.

Perspektīvajiem tūrisma attīstības virzieni ir kultūrvēsturiskais, lauku un izziņas tūrisms. Šie tūrisma veidi ir pievilcīgi gan vietējiem, gan pilsētas iedzīvotājiem, gan ārvalstu tūristiem, kuri vēlas iepazīties ar senajām tradīcijām, suitu kultūrvēsturisko mantojumu un dabas vidi.

Lauku tūrisma priekšnosacījums ir viesu māju (lauku tūrisma mītņu) esamība un attīstība novadā, kas tiek apvienota ar klusu un labi saglabātu dabas vidi, kultūras autentiskumu, kas saistīts ar vietējiem iedzīvotājiem, tradīcijām, izstrādājumiem, ēdieniem un kultūrvēsturisko mantojumu. Novadā ir vairākas upes, t.sk. Užavas upe un Zvirgzdu ezers, Kukšu ezers, Alsungas Dzirnavu ezers ar zvejas iespējām, iespējams attīstīt laivošanu pa upi, peldvietas, kempingus, putnu vērošanu – tas viss iekļaujams vienotā lauku tūrisma maršrutā.

Lauku tūrismu ir iespējams apvienot ar videi draudzīgu saimniekošanu, efektīvi izmantojot saimniecību resursus, kā arī nodrošinot saimniecību ekonomisko aktivitāti visu gadu. Būtiska tūrisma attīstībā ir sadarbība ar kaimiņu pašvaldībām vienotu tūrisma maršrutu izstrādē. Prioritāra ir sadarbība ar Kuldīgas un Ventpils novadiem, kuri ietilpst Suitu kultūrtelpā. Ciešā sadarbībā ar Suitu kultūrtelpā ietilpstošajām kaimiņu pašvaldībām ir nepieciešams izstrādāt vienotu tūrisma maršrutu, kurš ļautu veicināt Suitu kultūrvēsturiskā mantojuma popularizēšanu un vienlaikus arī saglabāšanu.

Kopumā Alsungas novadā jāstiprina vietējo uzņēmēju, lauksaimnieku, mājražotāju un amatnieku iespējas iegūt kvalitatīvus pakalpojumus – biznesa, finanšu konsultācijas, atbalstu projekta izstrādei, realizācijai, u.c. Šādu pakalpojumu pieejamība ir nodrošināma gan caur pašvaldības atbalstu, gan iesaistot vietējo uzņēmēju zināšanu pārnēsi un kompetenci, veicinot sadarbību un pašiniciatīvu.

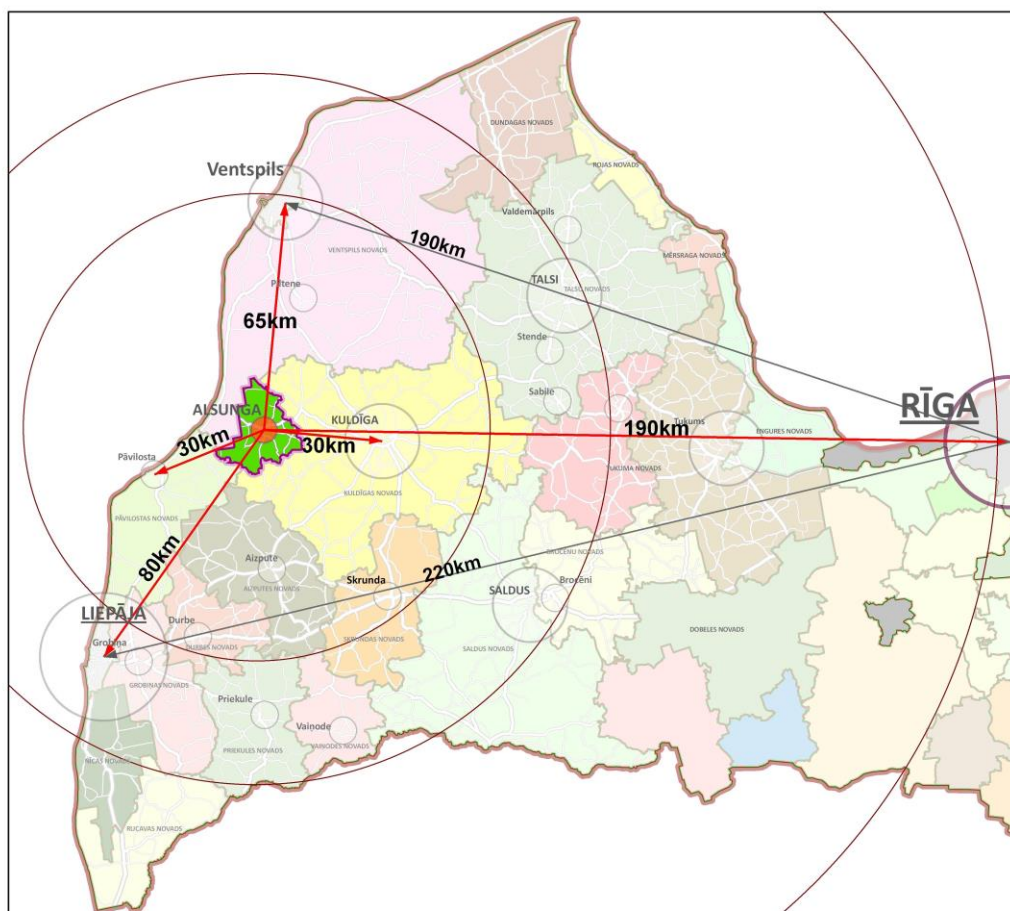

Telpiskās attīstības perspektīva

Alsungas novadā kā galvenie telpiskās attīstības virzieni tiek izvirzīti **(1) lauksaimniecības un mežsaimniecības teritoriju attīstība, (2) esošo pakalpojumu klāsta saglabāšana novadā, (3) novada sasniedzamības uzlabošana, (4) kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un ilgtspējīga izmantošana.** Šie telpiskie attīstības virzieni izriet no novada ekonomiskās specializācijas, stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm.

Novada attīstībai būtiskākie resursi ir meži, kas aizņem aptuveni 53% novada teritorijas un lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas aizņem aptuveni 34% novada teritorijas. Mežsaimniecība, kokapstrāde un lauksaimniecība ieņem būtiskāko lomu novada ekonomiskajā specializācijā un ir svarīgi turpināt attīstīt minētās teritorijas. Vienlaikus novadā atrodas aizsargājamas dabas teritorijas un vērtīgas dabas ainavu teritorijas, kā arī novadā ir bagātīgs kultūrvēsturiskā mantojuma klāsts – Alsunga ir UNESCO pasaules nozīmes kultūras mantojuma „Suitu kultūrtelpa” centrs. Ņemot vērā bagātīgo kultūrvēsturisko un dabas mantojumu, kā arī īpašo suitu identitāti, novadā perspektīvi ir plānots attīstīt lauku tūrisma piedāvājumu, vienlaikus tajā ietverot kultūras tūrisma elementus.

Alsungas novads reģionālā skatījumā

1.attēls. Alsungas novads Kurzemes reģionā

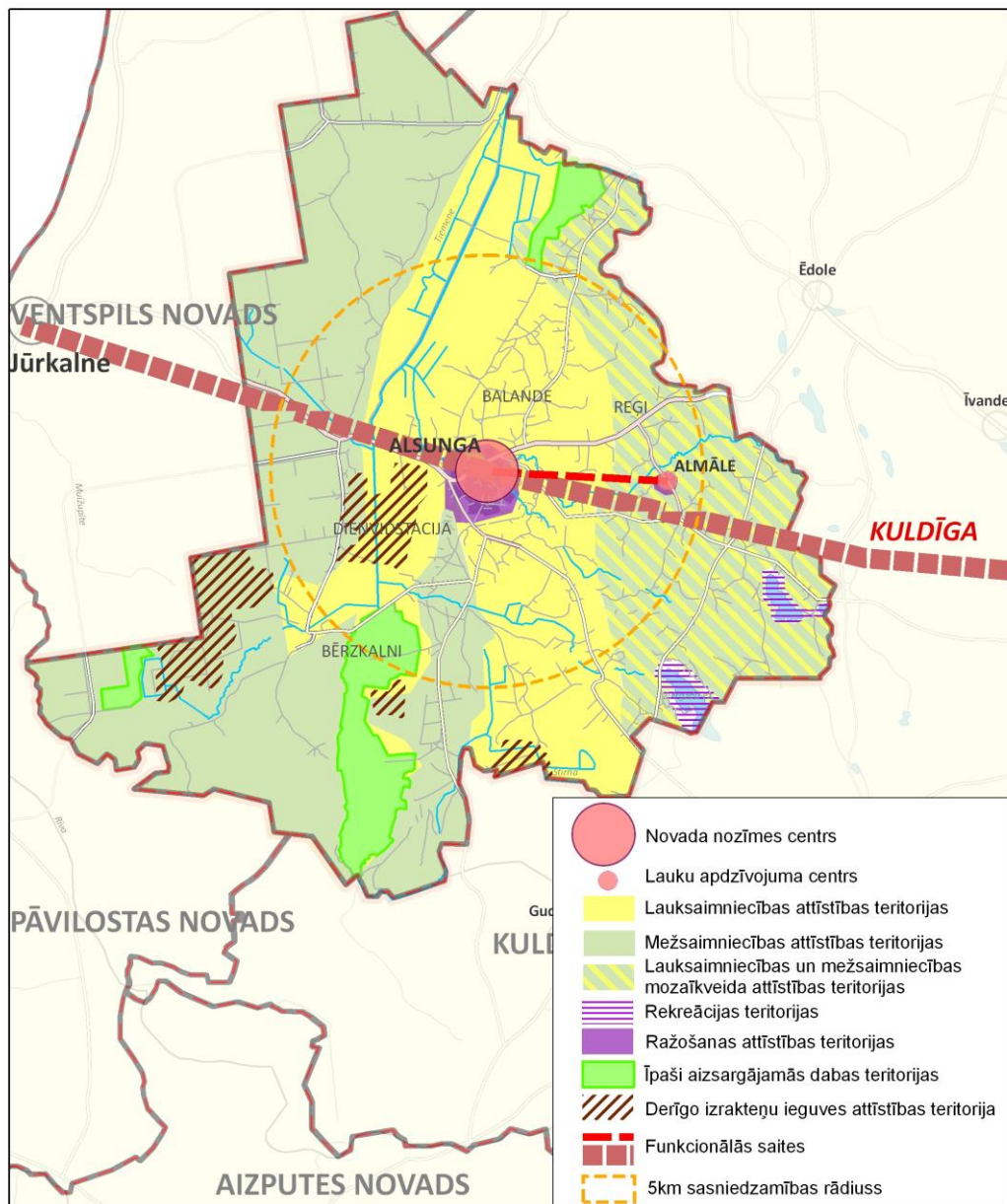

Alsungas novads atrodas Kurzemes plānošanas reģionā. Novada priekšrocība ir tā atrašanās vieta. Novads atrodas starp Kuldīgas, Pāvilostas un Ventspils novadiem. Attālums līdz Kuldīgai un Pāvilostai, pa autoceļiem, ir aptuveni 30 km, līdz Jūrkalnei aptuveni 13 km, līdz Ventspilij 65 km, Liepājai 80 km un attālums līdz Rīgai ir 190 km.

Atrašanās Kuldīgas pilsētas un novada, kā arī Ventspils un Pāvilostas novadu ietekmes zonā ir uzskatāma par būtisku novada priekšrocību, lai veidotu sadarbību starp Alsungas novadu un kaimiņu novadiem, īpaši pakalpojumu papildinātības jomā. Funkcionālā sadarbība pakalpojumu jomā, īpaši ar Kuldīgas pilsētu un Jūrkalni, no kuras tālāk iespējams sasniegt Ventspils un Liepājas pilsētas ir būtisks priekšnoteikums gan novada iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanai, gan novada ilgtspējīgai turpmākai attīstībai, jo īpaši ņemot vērā tā salīdzinoši nelielo iedzīvotāju skaitu un līdzšinējo straujo iedzīvotāju skaita sarukšanu.

Alsungas novada funkcionāli telpiskā struktūra

2.attēls. Alsungas novada telpiskā struktūra

Alsungas novada attīstības pamatā ir teritorijas daudzfunkcionāla ilgtspējīga izmantošana, nodrošinot katras vietas resursu ekonomiski pamatotu un racionālu izmantošanu, vienlaikus sekmējot to nenoplicināšanu, dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu, kā arī iespējamo vides risku minimizēšanu. Alsungas novada funkcionālo struktūras pamatu veido apdzīvojuma struktūra, transporta infrastruktūra, lauksaimniecības un meža zemju struktūra, enerģētiskā infrastruktūra, kultūrvēsturiskie pieminekļi un ainavas, un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

Apdzīvojuma struktūras un pakalpojumu attīstība

Pašvaldības politikas prioritāte apdzīvojuma struktūras attīstībā tiks vērsta uz iedzīvotāju piesaisti Alsungas novadam, radot daudzveidīgu dažādām iedzīvotāju interesēm atbilstošu dzīves vidi un darba

vietas. Pašvaldības sniegto pakalpojumu teritoriālais izvietojums ir pēc iespējas tuvāk sasniedzams iedzīvotājiem un saistīts ar novada nozīmes centru un apakšcentru funkcijām.

Pamata apbūvi novada teritorijā veido vēsturiskās viensētas, kuru pastāvēšana nākotnē veicinās vienmērīgu lauku apdzīvotību, saglabās raksturīgo kultūrainavu un tradīcijas. Viensētu loma palielināsies, attīstoties lauku tūrismam, aktīvajai atpūtai. Šādu apdzīvojuma struktūru plānots saglabāt arī nākotnē. Dzīvojamo apbūvi nav plānots attīstīt potenciālās vides riska teritorijās un īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

Alsungu ir plānots attīstīt kā novada sabiedrisko, ekonomisko, izglītības un administratīvo centru. Kā vietējas nozīmes centru ar blīvu apdzīvotību plānots attīstīt Almāli.

Alsunga

Alsungā atrodas pašvaldības administrācija, vidusskola, pirmsskolas izglītības iestāde, kultūras nams, mūzikas skola un muzejs, kurš veic arī tūrisma aktivitāšu funkcijas. Alsungā ir divi dziļurbumi, kurus būtu nepieciešams rekonstruēt. Alsungā un Almāles ciemā ir daļēji izbūvēts centralizētās ūdensapgādes un sadzīves notekūdeņu savākšanas tīkls, kuru ilgtermiņā ir nepieciešams paplašināt. Ilgtermiņā ir būtiski saglabāt esošos novadā pieejamos pakalpojumus – īpaši svarīgi ir saglabāt esošās izglītības iestādes.

Nemot vērā iedzīvotāju salīdzinoši mazo un sarūkošo skaitu, kā arī Kuldīgas, Ventspils, Pāvilostas novadu un Liepājas, Ventspils pilsētu tuvumu, Alsungas novadam, pirmkārt, ir nepieciešams fokusēties uz pamatpakalpojumu sniegšanu novada iedzīvotājiem, otrkārt, attīstīt savstarpēji papildinošus un ar kaimiņu novadiem nedublējošos pakalpojumus daudz specifiskākām iedzīvotāju vajadzībām.

Lai saņemtu pakalpojumus, kuri nav pieejami Alsungas novadā, iedzīvotāji dodas uz tuvākajām pilsētām, tādēļ būtiski ir saglabāt un attīstīt sabiedriskā transporta savienojumu ar Kuldīgas pilsētu un Jūrkalni, no kuries tālāk tiek mērots ceļš uz Ventspils un Liepājas pilsētām.

Prioritāri risināmie uzdevumi un vadlīnijas:

- Esošo pakalpojumu pieejamības uzlabošana un pilnveidošana atbilstoši novada nozīmes attīstības un pakalpojuma centra funkcijas nodrošināšanai;
- Ielu kvalitātes uzlabošana;
- Centralizētās ūdensapgādes un sadzīves notekūdeņu savākšanas tīkla paplašināšana Alsungā, aptverot Pils ielu visā garumā;
- Bioloģisko attīrīšanas iekārtu uzstādīšana Alsungas kultūras namam;
- Centrālo attīrīšanas iekārtu Ronvalkā rekonstrukcija;
- Pašvaldības katlu māju rekonstrukcija, paredzot atjaunojamo energoresursu (šķelda, granulas) izmantošanu;
- Ārtelpas kvalitātes uzlabošana, t.sk. Sporta laukuma rekonstrukcija un infrastruktūras uzstādīšana Alsungā (āra trenažieri);
- TIC izveide Alsungas pilī;
- Esošā izglītības pakalpojumu piedāvājuma saglabāšana;
- Mūžizglītības piedāvājuma paplašināšana.

Tehniskā infrastruktūra

3.attēls. Alsungas novada transporta un cita tehniskā infrastruktūra

Autoceļi. Alsungas novada autoceļu tīklu veido valsts un pašvaldības autoceļi. Novada teritoriju šķērso valsts reģionālais autoceļš P119 Kuldīga-Alsunga-Jūrkalne ar asfaltbetona segumu. Valsts vietējie autoceļi Alsunga-Tērande-Ziras, Vecais Suitu ceļš, Alsunga-Ķikuri, Alsunga-Adze ir ar grants segumu. Pašvaldības autoceļu segums arī ir grants segums. Pašvaldības autoceļu kopējais garums ir 94,18 km. Alsungas novada centra ielu kopgarums ir 10,17 km, no tiem ar asfaltbetona segumu ir 5,46 km, bet ar grants segumu 4,26 km, bez segas 0,3 km, gājēju celiņi 0,15 km.

Lai nodrošinātu iedzīvotāju mobilitāti un pašvaldības ekonomisko izaugsmi, novada telpiskās attīstības perspektīva paredz saglabāt esošo autoceļu tīklu, vienlaikus uzlabojot to kvalitāti. Kā prioritāri novada attīstībai tiek izvirzīti šādi autoceļi: P119 Kuldīga-Alsunga, kas vienlaicīgi ir arī EUROVELO maršruts un Ēdole-Stūrīši-Miltiņi-Alsunga, kuram nepieciešams asfaltbetona segums.

Lai novada iedzīvotājiem, būtu iespēja sasniegt nepieciešamos pakalpojumus, ir jāveicina Liepājas, Ventspils, Kuldīgas sasniedzamība ar sabiedrisko transportu.

Prioritāri risināmie uzdevumi un vadlīnijas:

- Autoceļa P119 Kuldīga-Alsunga rekonstrukcija un velomaršruta attīstība;
- Autoceļa Ēdole-Stūrīši-Miltiņi-Alsunga asfaltēšana;
- Pašvaldības autoceļu sakārtošana;
- Veloceliņu attīstības veicināšana novadā, to sasaiste ar kaimiņu novadiem – veidojot tūrisma maršrutus;
- Sabiedriskā transporta sasniedzamības veicināšana reģionā.

Maģistrālie inženierkomunikāciju tīkli un cita infrastruktūra.

Lielākā daļa Alsungas novada centrā esošo māju ir pieslēgtas kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmai, ko apkalpo un bioloģisko attīrīšanu veic viens no novada uzņēmumiem SIA „Alsunga”. Kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmai pārsvarā ir pievienotas daudzdzīvokļu mājas. Tomēr iekārtas ir novecojušas, tāpēc bieži rodas kanalizācijas sistēmas problēmas. Prioritāri ir nepieciešams sakārtot un rekonstruēt esošo kanalizācijas un ūdensapgādes tīklu, vienlaikus paplašinot šo tīklu Alsungas novada centra ziemeļu daļā. Almāles ciemā esošā ūdensapgādes un kanalizācijas sistēma ir izbūvēta laika posmā no 1960. līdz 1970 gadam. Sistēma ir nolietota un ir nepieciešama tās rekonstrukcija, kā arī nākotnes perspektīvā – palielinoties Almāles ciema apdzīvotībai, arī tās paplašināšana.

Prioritāri risināmie uzdevumi un vadlīnijas:

- Alsungas novada centra esošās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija un paplašināšana;
- Almāles ciemā esošās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija un paplašināšana.

Alsungas novadā darbojas trīs katlumājas, kuras apkalpo nelielu klientu skaitu. Siltumapgādes pakalpojumus Alsungā sniedz SIA „Alsunga”, bet vairākiem sabiedriskiem objektiem un dažiem dzīvokļiem – Alsungas komunālais iecirknis. Tā pārziņā ir divas katlumājas, kuras tiek kurinātas ar malkas apkuri. Perspektīvā ir nepieciešams veikt pašvaldības katlu māju rekonstrukciju, paredzot atjaunojamo energoresursu (šķelda, granulas) izmantošanu, kā arī PII “Miķelītis” siltumtrases rekonstrukciju. Jāīsteno energoefektivitātes pasākumi pašvaldības ēkās – prioritāri nepieciešams izbūvēt centralizētu apkures sistēmu ēkām, kuras joprojām tiek apkurinātas ar malkas apkuri.

Prioritāri risināmie uzdevumi un vadlīnijas:

- Pašvaldības katlumāju rekonstrukcija, paredzot atjaunojamo energoresursu (šķelda, granulas) izmantošanu;
- PII “Miķelītis” siltumtrases rekonstrukcija;
- Energoefektivitāti paaugstinošu pasākumu īstenošana pašvaldības ēkām.

Novadu pārklāj mobilo sakaru un interneta tīkli, ko nodrošina LMT, Tele2, Bite Latvija, Triatel raidtorņi, kā arī SIA „Lattelecom” nodrošina stacionāro telekomunikāciju līniju. Sakaru pārklājums novadā ir apmierinošs. Lai veicinātu lauku tūrisma pakalpojumu piedāvājumu ir nepieciešams uzlabot sakaru pārklājumu pie Zvirgzdu ezera, kur ir novērojams nepietiekošs sakaru pārklājums.

Prioritāri risināmie uzdevumi un vadlīnijas:

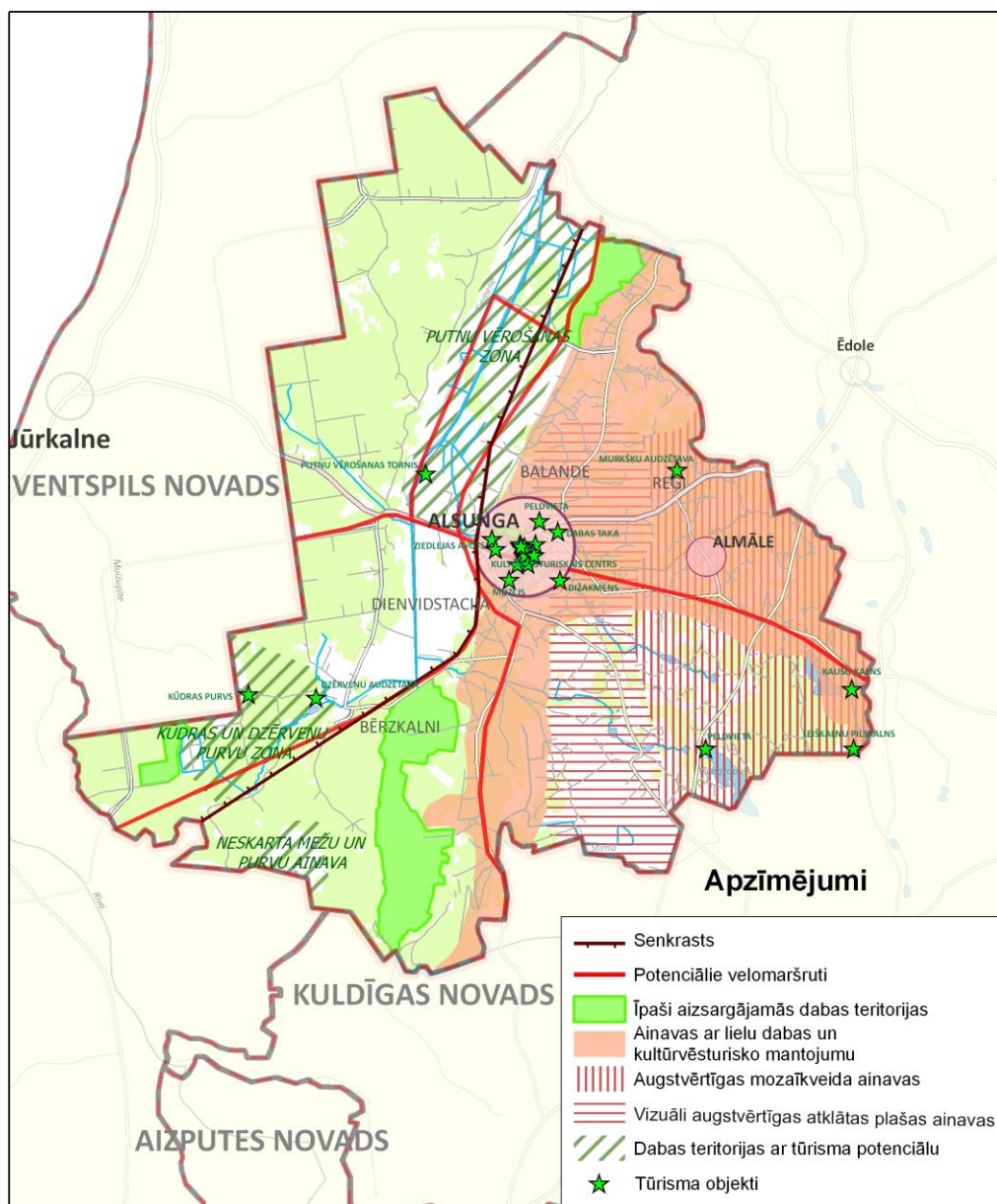
- Sakaru tīkla pārklājuma uzlabošana pie Zvirgzdu ezera.

Elektroenerģijas infrastruktūra Alsungas novadā ir ļoti labi attīstīta. Alsungā atrodas maģistrālo elektropārvades līniju apakšstacija. Apakšstacija nodrošina ar elektroenerģiju visu Alsungas novadu. Novadu šķērso 0.4kV, 20kV un 100kV elektrolīnijas. Projekta „Kurzemes loks” ietvaros notikusi 110kV elektrolīnijas rekonstrukcija, lai paaugstinātu jaudu līdz 330kV. Projekta «Kurzemes loka 110 kV elektropārvades līniju rekonstrukcijas posmā Grobiņa-Ventspils, pastiprinot ar 330 kV līniju» ietvaros 2014.gadā pabeigta līnijas rekonstrukcijas būvdarbi Alsungas novadā. Paralēli jaunās līnijas izbūves darbiem, tika veikti vecās 110 kV līnijas demontāžas un līnijas trases sakopšanas darbi.

Dabas teritoriju telpiskā struktūra

4.attēls. Alsungas novada dabas teritorijas.

Alsungas novadā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas: dabas liegumi „Alsungas meži”, „Dīļļu pļavas” un „Užavas augštece”.

Novadā ir pieejami derīgie izrakteņi, kuru ieguves teritorijas aizņem 22 ha jeb 0,12% no kopējās teritorijas. No derīgajiem izrakteņiem visvairāk ir tieši smilts (četri karjeri) un grants (četri karjeri). Lielas platības novadā aizņem purva augsnes, kuru mehānisko sastāvu veido kūdra ar kopējo platību - 470,91 ha, pašlaik šie resursi netiek izmantoti, kas perspektīvā rada iespējas attīstīt kūdras ieguvi.

Tūrisma un rekreācijas infrastruktūra

Tūrisma nozare tiek pozicionēta, kā viena no galvenajām Alsungas novada specializācijām. Ņemot vērā Alsungas novada lomu – Suitu kultūrtelpas centrs – un bagātīgo kultūrvēsturisko mantojumu, kuru vienlaikus papildina dabas mantojums un aktīvā, rekreācijas un izziņas tūrisma piedāvājums.

Lai novadā attīstītu tūrismu, pirmkārt ir nepieciešams palielināt tūristu naktsmītņu skaitu. Tūrisma piedāvājumu nepieciešams dažādot, padarot to pievilcīgu plašākam tūristu lokam, kā arī vienlaikus piedāvājot vairākus tūrisma veidus, tā rezultātā sasniedzot ilgāku tūristu apmeklējuma laiku novadā. Nepieciešams ir izveidot specializētu tūrisma informācijas centru (TIC), kurā strādātu tūrisma jomas eksperts, kurš spētu palīdzēt novada viesiem apzināt plašās tūrisma iespējas. Lai veicinātu tūrisma iespēju popularizēšanu ir nepieciešams uzstādīt tūrisma informatīvās zīmes un standus.

Prioritāri risināmie uzdevumi un vadlīnijas:

- Peldvietu labiekārtošana pie Zvirgzdu ezera;
- Alsungas dzirnavezera pielāgošana rekreācijā – labiekārtojot makšķerēšanas vietas, laivu piestātnes un peldvietas;
- Novada teritorijā atrodamo derīgo izrakteņu ieguves iespēju apzināšana un pilotprojekti resursu ieguvei;
- Purva augšņu apsaimniekošana, kūdras iegūšana;
- Naktsmītņu un gultasvietu skaita palielināšana, tūrisma plūsmas apkalpošanai;
- Rekreatīvā un izziņas tūrisma piedāvājuma paplašināšana - Žibgravas dabas izziņu takas pagarināšana gar Kauliņas upes lejteci;
- Putnu vērošanas iespēju piedāvāšana, t.sk. speciāla torņa izbūve;
- TIC izveide Alsungas pilī;
- Tūrisma informācijas zīmju un standu izvietošana novada teritorijā;
- Aktīvā tūrisma piedāvājuma paplašināšana – laivošana pa Užavas upi, veloceliņu izveide (Ēdole-Alsunga-Pāvilostas novads Rīva – maršruts pa veco dzelzceļa uzbērumu; Ēdole-Alsunga-Jūrkalne; maršruts ap Zvirgzdu ezeru);
- Lauku un kultūrvēsturiskā tūrisma piedāvājuma paplašināšana – mājražotāju un amatnieku apskates tūrisma maršruta izveide un ieviešana.

Kultūrvēsturiski un ainaviski nozīmīgās teritorijas

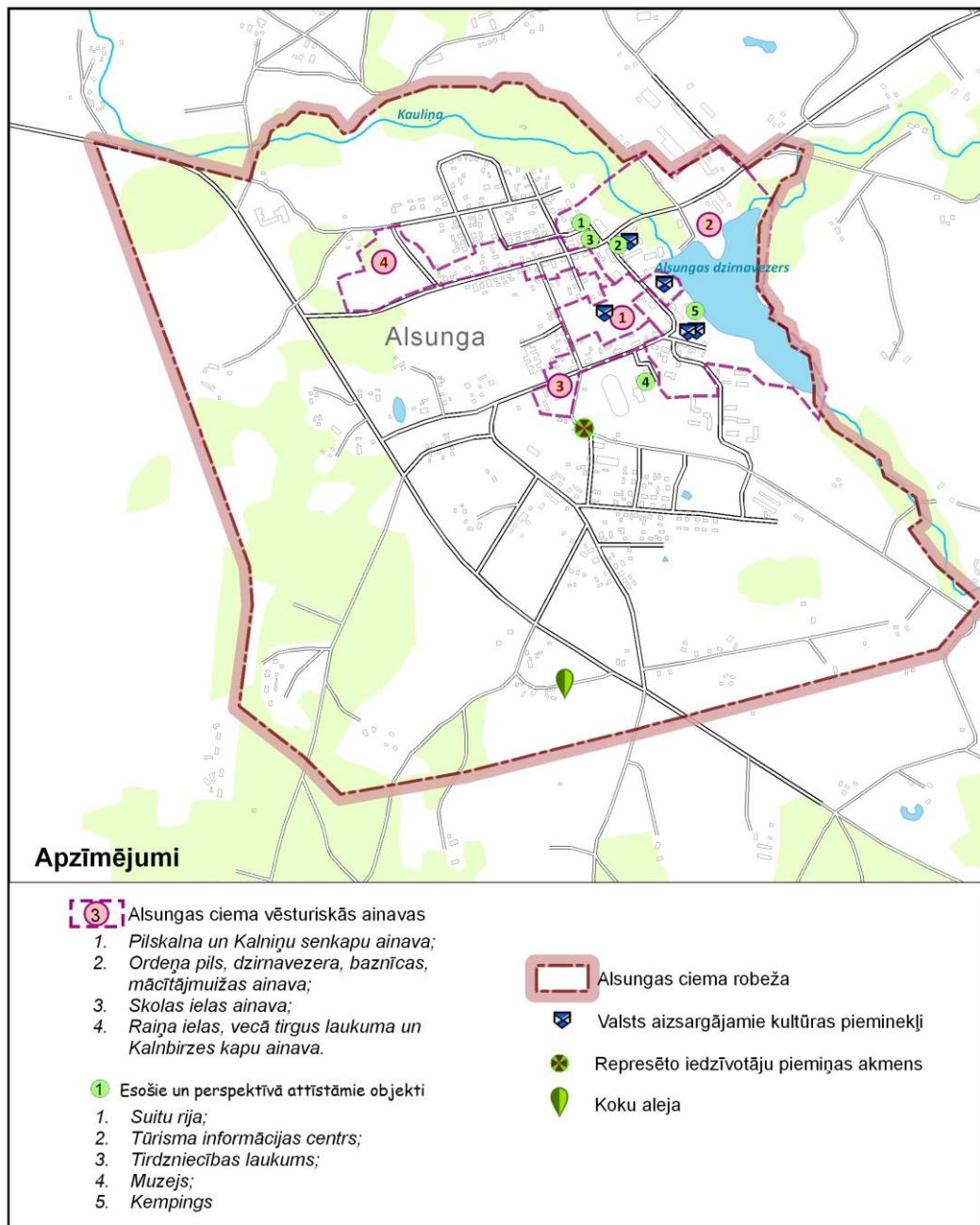
5.attēls. Alsungas novada kultūrvēsturiskā mantojuma teritorijas un objekti.

Alsungas novadam raksturīgs bagātīgs kultūrvēsturisko un ainavisko vērtību mantojums. Novada kultūrvēsturisko unikalitāti pastiprina tā atrašanās UNESCO mantojuma sarakstā ietvertās Suitu kultūrtelpas centrā, kas vēsturiski veidojusi gan Alsungas ciema centra, gan novada teritorijā esošos objektus un kultūras pieminekļus, kā arī telpiski saista Alsungas novadu ar teritorijām kaimiņu novados – vēsturiskā suitu novada teritorija aptver Alsungas novadu, Ventspils novada Jūrkalnes pagastu un Kuldīgas novada Gudenieku pagastu.

Novadā ir 24 valsts nozīmes un 15 pašvaldības nozīmes kultūras pieminekļi, savukārt Alsungas centrā atrodas 5 valsts nozīmes un 4 pašvaldības nozīmes kultūras pieminekļi. Alsungas ciema centra ainavisko

struktūru veido četras vēsturiskās ainavas, kas vienlaikus ir kultūrvēsturiskā mantojuma un tūrisma apskates objektu zonas. Ainaviski vērtīga teritorija novadā ir arī senais jūras stāvkrasts, kas šobrīd ir neizmantots tūrisma potenciāls.

6.attēls. Alsungas ciema centra vēsturiskās ainavas un kultūrvēsturiskā mantojuma objekti.

Izstrādājot pašvaldības teritorijas plānojumu, nav pieļaujama augstāk minēto ainavu, teritoriju un kultūrvēsturisko vērtību samazināšana, tomēr vienlaicīgi jāizmanto un jāpalielina to loma tūrisma un rekreācijas attīstībā.

Prioritāri risināmie uzdevumi un vadlīnijas:

- Kultūrvēsturisko ainavu un kultūras mantojuma, īpaši suitu kultūrtelpas, saglabāšana, popularizēšana un ilgtspējīga izmantošana tūrisma attīstībai sadarbībā ar Ventspils un Kuldīgas novadu;
- Dabas ainavu un objektu sakopšana, uzturēšana kārtībā, daudzveidības un estētiskās kvalitātes samazināšanās novēršana ainaviski nozīmīgajās teritorijās;
- Izpratnes veidošana un nostiprināšana par novada vērtīgā dabas un kultūras mantojuma nozīmi sabiedrībā, veidojot jaunas zināšanas par to apsaimniekošanu;
- Kultūrvēsturisko un ainaviski vērtīgo teritoriju un mantojuma plašāka izmantošana izglītības, tūrisma un citiem mērķiem, panākot informētības palielināšanos un ekonomisko aktivitāšu pieaugumu;
- Suitu kultūrtelpas izzināšanas un popularizēšanas pasākumu paplašināšana, veidojot Alsungas pils kompleksu par centrālo suitu kultūras, tradīciju un mūsdienu aktivitāšu iepazīšanas vietu (Amatniecības un mākslas kompleksu);
- Tirdzniecības laukuma attīstība Ziedulejas ielā – veidojot patstāvīgus tirdzniecības standus, gadatirgus, degustācijas, amata prasmju apgūšanas u.c. pasākumus sadarbībā vietējiem un kaimiņu novadu amatniekiem, mājražotājiem, tūrisma pakalpojumu sniedzējiem utt.
- Alsungas viduslaiku pils atjaunošanas turpināšana un Tūrisma informācijas centra ierīkošana pilī;
- Tūrisma un velomaršruta attīstība pa vēsturisko Suitu ceļu;
- Suitu kultūrtelpā saglabāto vietvārdu apzināšana, apkopošana un attēlošana kartografiskā materiālā;
- Lauku un kultūrvēsturiskā tūrisma piedāvājuma paplašināšana – mājražotāju un amatnieku apskates tūrisma maršruta izveide un ieviešana.

Sadarbības saites ar kaimiņu pašvaldībām

Alsungas novads sadarbojas ar vairākām kaimiņu pašvaldībām, lai nodrošinātu iedzīvotājiem nepieciešamos pakalpojumus un sevis pilnveides iespējas. Sadarbība ietver gan izglītības un sociālās aprūpes, gan komunālās saimniecības un sabiedriskā transporta nodrošinājuma, gan kultūras un citas jomas. Arī nākotnes perspektīvā novads plāno saglabāt esošo sadarbību un attīstīt jaunas sadarbības saites ar kaimiņu pašvaldībām (perspektīvās sadarbības saites skatīt 1.tabulā).

Sadarbības jomas	Sadarbības institūcijas
Sabiedriskā transporta nodrošinājums	Kuldīgas un Ventspils novadi, Kurzemes plānošanas reģions, VSIA „Autotransporta direkcija”
Uzņēmējdarbība	Kuldīgas, Ventspils un Pāvilostas novadi. Ventspils un Liepājas pilsētas.
Tūrisms un vienota tūrisma maršrutu izstrāde	Suitu kultūrtelpā ietilpstošie novadi – Kuldīgas (Basi, Gudenieki) un Ventspils (Jūrkalne) novadi.
Izglītība,	Kuldīgas novads (Gudenieki, Ēdole), Ventspils novads (Jūrkalne).
Veselības aprūpe	Ventspils pilsēta, Liepājas pilsēta, Kuldīgas novads
Kultūra un sports	Kuldīgas, Ventspils un Pāvilostas novadi. Ventspils un Liepājas pilsētas.
Sociālie pakalpojumi, t.sk. veco ļaužu aprūpe	Kuldīgas, Ventspils novadi
Valsts un privātie pakalpojumi	Ventspils pilsēta, Liepājas pilsēta, Kuldīgas novads
Komunālie pakalpojumi (siltumapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija, enerģijas un gāzes apgāde, kapu apsaimniekošana un apbedīšana)	Kuldīgas pilsēta
Dabas aizsardzība un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana	Suitu kultūrtelpā ietilpstošie novadi – Kuldīgas (Basi, Gudenieki) un Ventspils (Jūrkalne) novadi.

1.tabula. Perspektīvā sadarbība ar citām Kurzemes plānošanas reģiona pašvaldībām

Ilgtpējīgas attīstības stratēģijas monitorings

Ilgtpējīgas attīstības stratēģijas ieviešanai noteikti vairāki uzraudzības rādītāji, kas palīdzēs novērtēt novada attīstību un virzību uz stratēģisko mērķu sasniegšanu. Uzraudzības rādītāji noteikti novadam kopumā un katram no Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas trīs stratēģiskajiem mērķiem.

Rādītāja nosaukums	Vērtība un bāzes gads	Vēlamais rādītājs 2030. Gadā	Datu avots
Novada vispārējie attīstības rādītāji			
Iedzīvotāju skaits	1452 (2014.gads)	1480	CSP
Iedzīvotāju ienākuma nodokļu ieņēmumi budžetā uz 1 iedz. (EUR)	386 (2013.gads)	760	Pašvaldība
Ilgtpējīga un daudzveidīga uzņēmējdarbība			
Vidējā bruto darba samaksa (EUR)	475 (2013.gads)	988	CSP
Visas ekonomiski aktīvās vienības (visi uzņēmumi, biedrības, u.c., kas veic kādu saimniecisko darbību)	175 (2013.gads)	230	CSP
Sakārtota, droša un pievilcīga vide			
Tūrisma naktsmītņu skaits	6 (2014.gads)	12	Pašvaldība
Vietu skaits naktsmītnēs	140 (2014.gads)	280	Pašvaldība
Pasākumu un apmeklētāju skaits Alsungas novada kultūras namā	10 530 (2013.gads)	13 000	Pašvaldība
TIC apmeklētāju skaits	0 (vēl nav TIC)	400	Pašvaldība
Saliedēta, izglītota un radoša sabiedrība			
Bezdarba līmenis novadā	8,5% (2014)	4%	NVA
Dabiskais pieaugums	-2 (2013)	2	CSP
Migrācijas saldo	-4 (2013)	2	CSP

2.tabula. Stratēģijas monitoringa rādītāji

Ilgtpējīgas attīstības stratēģijas monitorings tiks veikts ik gadu, apkopojot monitoringa rādītājus un novērtējot to attīstības tendenci un saskaņu ar definētajiem stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm. Monitorings tiks veikts vienlaikus ar Alsungas novada pašvaldības publiskā pārskata gatavošanu, iekļaujot tajā vienu nodaļu par ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanas gaitu un tabulu ar aktualizētu pārskata gada un iepriekšējo gadu monitoringa rādītāju vērtībām. Atbildīgā institūcija par ilgtspējīgas attīstības stratēģijas monitoringu ir Alsungas novada domes iecelta institūcija vai amatpersona.

Pielikumi

Novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas sasaiste ar citiem plānošanas dokumentiem

Izstrādājot Alsungas novada attīstības perspektīvu ir ņemti vērā attīstības virzieni, kas definēti nacionāla un reģionāla līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos, tādējādi novada stratēģijas virzieni nodrošina ieguldījumu nacionāla un reģionāla līmeņa attīstības prioritāšu īstenošanā (attīstības virzienu sasaisti skatīt tabulās 3. un 4).

3.tabula

Alsungas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2015 – 2030 ilgtermiņa stratēģisko mērķu un ilgtermiņa prioritāšu sasaiste ar nacionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentu prioritātēm

Alsungas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012 – 2030	Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju Latvija 2030							Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014 - 2020		
	Ieguldījumi cilvēkkapitālā	Paradigmas maiņa izglītībā	Inovatīva un ekoefektīva ekonomika	Daba kā nākotnes kapitāls	Telpiskās attīstības perspektīva	Inovatīva pārvaldība un sabiedrības līdzdalība	Kultūras telpas attīstība	Cilvēka drošumspēja	Tautas saimniecības izaugsme	Izaugsmi atbalstošas teritorijas
Ilgtermiņa stratēģiskie mērķi										
Saliedēta, izglītota un radoša sabiedrība	X	X				X	X	X		X
Sakārtota, droša un pievilcīga vide				X	X			X	X	X
Ilgtermiņa un daudzveidīga uzņēmējdarbība	X		X		X		X		X	X
Ilgtermiņa prioritātes										
Sociāli aktīvi iedzīvotāji un saliedējoša pašvaldība	X					X		X		X
Kvalitatīva izglītība kā pamats radošuma, uzņēmējspējas un novada kultūrvērtību stiprināšanai	X	X	X			X	X	X	X	X
Kvalitatīva, droša un sasniedzama dzīves telpa	X			X	X			X	X	X
Ilgtermiņi apsaimniekotas novada ainaviskās vērtības			X	X	X		X			X

Alsungas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012 – 2030	Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju Latvija 2030							Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014 - 2020		
	Ieguldījumi cilvēkkapitālā	Paradigmas maiņa izglītībā	Inovatīva un ekoefektīva ekonomika	Daba kā nākotnes kapitāls	Telpiskās attīstības perspektīva	Inovatīva pārvaldība un sabiedrības līdzdalība	Kultūras telpas attīstība	Cilvēka drošumspēja	Tautas saimniecības izaugsme	Izaugsmi atbalstošas teritorijas
Sakārtota uzņēmējdarbībai nepieciešamā infrastruktūra			X	X	X				X	X
Atbalsts uz vietējiem resursiem balstītai lauksaimniecībai, rūpniecībai, amatniecībai, mājražošanai un tūrismam			X	X	X		X		X	X
Kultūrvēsturiskā mantojuma un novada unikālās identitātes saglabāšana, attīstīšana un popularizēšana	X			X			X		X	X

4. tabula

Alsungas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2015 – 2030 ilgtermiņa stratēģisko mērķu un ilgtermiņa prioritāšu sasaiste ar reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentu prioritātēm

Alsungas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015 – 2030	Kurzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030.gadam (1.redakcija)		
	Gudra attīstība	Pievilcīga dzīves vide	Globālā saistība un atvērtība
Ilgtermiņa stratēģiskie mērķi			
Saliedēta, izglītota un radoša sabiedrība	X		X
Sakārtota, droša un pievilcīga vide	X	X	
Ilgtspējīga un daudzveidīga uzņēmējdarbība		X	X
Ilgtermiņa prioritātes			
Sociāli aktīvi iedzīvotāji un saliedējoša pašvaldība	X		X

Alsungas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015 – 2030	Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030.gadam (1.redakcija)		
	Gudra attīstība	Pievilcīga dzīves vide	Globālā saistība un atvērtība
Kvalitatīva izglītība kā pamats radošuma, uzņēmējspējas un novada kultūrvērtību stiprināšanai	X		X
Kvalitatīva, droša un sasniedzama dzīves telpa	X	X	X
Ilgtspējīgi apsaimniekotas novada ainaviskās vērtības		X	X
Sakārtota uzņēmējdarbībai nepieciešamā infrastruktūra	X	X	
Atbalsts uz vietējiem resursiem balstītai lauksaimniecībai, rūpniecībai, amatniecībai, mājražošānai un tūrismam		X	X
Kultūrvēsturiskā mantojuma un novada unikālās identitātes saglabāšana, attīstīšana un popularizēšana	X		X

Sabiedrības līdzdalība attīstības plānošanā

Alsungas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2015 – 2030.gadam izstrādē būtisku lomu ieņēmuši iedzīvotāju līdzdalības pasākumi. Iedzīvotāju iesaiste ne tikai ļauj plānot novada attīstību integrēti, ņemot vērā iedzīvotāju intereses, bet arī ir uzskatāma par neatņemamu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādes sastāvdaļu, ko nosaka 2009.gada 25.augusta MK noteikumi Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”.

Sabiedrības līdzdalības pasākumi iedalāmi divos posmos – (1) iedzīvotāju līdzdalība ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes procesā un (2) iedzīvotāju līdzdalība stratēģijas dokumenta pirmās redakcijas novērtējumā.

Pirmajā līdzdalības pasākuma posmā – dokumenta sākotnējās redakcijas izstrādē, tika rīkots plānošanas seminārs “Alsungas novads – kādam novadam būt ilgtermiņā”, kurā piedalījās 26 novada iedzīvotāji, t.sk. pašvaldības speciālisti. Iedzīvotāji analizēja novada stiprās un vājās puses, salīdzināja novada rīcībā esošos resursus ar kaimiņu pašvaldību rīcībā esošajiem resursiem, izteica savu redzējumu par novada vīziju un novada attīstības mērķiem, kā arī pašvaldības ilgtermiņa ekonomisko specializāciju un novada telpiskās attīstības perspektīvu.

Informācija par sabiedrības līdzdalību otrajā posmā, tiks papildināta pēc plānošanas dokumenta publiskās apspriešanas procesa noslēguma.